

Motion till riksdagen 2024/25:586

av **Morgan Johansson m.fl. (S)**

med anledning av skr. 2023/24:163 Nationell säkerhetsstrategi

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om vikten av ett starkt militärt och civilt försvar och en stark svensk försvarsindustri och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om fortsatta nödvändiga satsningar på sjukvård, infrastruktur och elproduktion och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om vikten av att stärka civilsamhället och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om vikten av att bekämpa desinformation, trollfabriker och andra hybridhot och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Regeringens skrivelse med en uppdaterad svensk nationell säkerhetsstrategi överlämnades till riksdagen 4 juli 2024. Uppdateringen är angelägen givet det kraftigt försämrade säkerhetsläget.

Mycket har förändrats sedan 2017 då den socialdemokratiskt ledda regeringen presenterade den senaste säkerhetsstrategin. Utöver kriget i Ukraina väcker presidentvalet i USA frågor kring landets framtida roll i geopolitiken. Samtidigt flyttar Kina fram sina positioner globalt, och kriget i Gaza leder till ökade spänningar i Mellanöstern. För Sveriges del har LVU-kampanjen, koranbränningar och utspel om att riva moskéer lett till en försämrad Sverigebild. Förra året höjde Säpo terrorhotnivån.

Vi har från början av regeringens arbete med denna uppdaterade strategi varit tydliga med att den behöver vara fokuserad på det hot som Ryssland utgör mot säkerheten och

stabiliteten i hela Europa under överskådlig tid. Det påkallar en strategi fokuserad på hur vi ställer om till denna verklighet.

Strategin från 2017 såg säkerhetsfrågorna ur ett brett perspektiv, och vi står fast vid den utgångspunkten. Ett effektivt säkerhetsarbete förutsätter breda perspektiv.

När den förra strategin togs fram av den socialdemokratiskt ledda regeringen bjöds oppositionen vid upprepade tillfällen in för att samarbeta kring innehållet. Trots att de inte tog den möjligheten krävde oppositionen senare att en ny nationell säkerhetsstrategi skulle förankras hos dem.

Den nuvarande regeringen bjöd däremot inte in oppositionen denna gång. Det beklagar vi. Bred politisk förankring är särskilt viktigt i det nu rådande säkerhetsläget. Vi såg därför fram emot att regeringen skulle inse vikten av att samarbeta kring den nya strategin. Det gjordes inte, men efter påtryckningar från oss socialdemokrater lämnas åtminstone strategin nu över till riksdagen i form av en skrivelse.

Vi har tidigare lyft fram fyra områden som särskilt angelägna att behandla i den uppdaterade säkerhetsstrategin. Det har handlat om en stark militär förmåga, ett Sverige som fungerar, ett Sverige som håller ihop och ett robust försvar mot desinformation och andra hybridhot.

Vid en genomläsning av strategin är det uppenbart att flera delar saknas eller är ofullständiga och att regeringen hade kunnat anta en mer ambitiös ansats och haft fokus på hur strategin konkret ska genomföras.

För att garantera Sveriges och svenska folkets trygghet och säkerhet måste vi göra långt mycket mer.

1. Vi måste bygga ett starkt folkförsvar – av det svenska folket och för det svenska folket. Det handlar dels om att stärka vår militära förmåga här hemma, dels om att fortsätta stödet till Ukraina. Strategin bör också belysa vikten av en stark svensk försvarsindustri, för Sveriges skull men också för att säkra ett robust och långsiktigt stöd till Ukraina. Industrin behöver veta att det finns ett långsiktigt perspektiv och ett brett politiskt stöd för de investeringar den nu behöver göra.
2. Försvaret av vårt land förutsätter att man kan lita på samhällsviktiga funktioner. Vi måste ha en stark sjukvård, pålitliga vägar och järnvägar och ett robust elsystem. Strategin tar inget helhetsgrepp om denna fråga utan påpekar bara att infrastruktur riskerar att utsättas för destabiliserande angrepp.

En fungerande sjukvård i fred är en förutsättning för en fungerande sjukvård i krig. Det är viktigt att funktionaliteten så långt som möjligt kan upprätthållas inom hälso- och sjukvården också i krig. För att det ska vara möjligt att ställa om verksamheten och ta hand om ett stort antal skadade behöver kapaciteten i den svenska sjukvården förstärkas avsevärt. Det kräver ett politiskt ledarskap att orka prioritera beredskapsfrågorna även under normala förhållanden. Så sker inte i dag. Tvärtom skärs sjukvården ned.

Politiken har ansvaret för att säkerställa vår motståndskraft i tid av kris eller krig. Tillräckliga resurser utöver de vi redan har i dag i den befintliga organisationen behöver säkerställas för att man ska klara de fredstida utmaningarna, samtidigt som man ska kunna skala upp för en eventuell kris eller krig. En trovärdig strategi kräver en starkare och bättre fungerande offentlig sektor och förvaltning.

3. Försvaret av vårt land förutsätter att vi har en stark sammanhållning. Det kräver ett starkt civilsamhälle som kan samla samhällets alla goda krafter. Vikten av ett starkt civilsamhälle för motståndskraft har inte minst Ukraina visat på. I regeringens

uppdaterade strategi anges att ”civilsamhället fyller en viktig roll i Sveriges samlade totalförsvarsförmåga och bidrar till att bygga den samhällsgemenskap och tillit som är grunden för försvarsviljan.” Det är korrekt, men formuleringen skaver när regeringen kraftigt har skurit ned på stödet till civilsamhället i de budgetar som hittills har presenterats och på så sätt kringssurit dessa organisationers möjligheter att verka.

4. Robust försvar mot desinformation och andra hybridhot. Vi lever i en tid då proryska aktörer, högerextrema och religiösa extremister arbetar aktivt för att underminera Sveriges och Europas sammanhållning. De använder sig av en bred verktygslåda – alltifrån trollfabriker till cyniskt utnyttjande av människor på flykt för att sätta press på EU-länder. Vi behöver vara proaktiva med att förebygga, identifiera och motarbeta desinformation och andra hybridhot.

Morgan Johansson (S)

Alexandra Völker (S)

Linnéa Wickman (S)

Johan Büser (S)

Olle Thorell (S)

Tomas Eneroth (S)

Azra Muranovic (S)